

УДК 655.26:004.92

**АРХІТЕКТОНІКА ТА ТИПОГРАФІКА СТИЛІЗОВАНОГО
ВИДАННЯ: ПРИНЦИПИ КОМПОЗИЦІЙНОЇ ПОБУДОВИ
СТОРІНКИ СТАРОВИННОГО ТРАВНИКА**

Сбітнєва Д.О., Ольховська В.В.

e-mail: daria.sbitnieva@nure.ua

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. МІРЕС
м. Харків, Україна

This work focuses on the digital design of a modern herbal stylized as an antique publication. It describes the replication of historical aesthetics through aged paper textures, engraving-style illustrations processed in Adobe Photoshop, and serif typography with irregular contours. By combining a warm color palette with classical layout grids, the project demonstrates the possibility of creating a stylized “neo-vintage” book object that preserves the visual characteristics of traditional botanical editions.

Проектування сучасного книжкового видання, орієнтованого на відтворення історичного образу, вимагає від дизайнера не лише володіння інструментарієм графічних редакторів, а й розуміння архітектоніки книги – її структурної та візуальної логіки. Метою роботи є створення дизайну книги у стилі старовинного травника з відтворенням характерних рис історичних зразків. У контексті цього завдання ключовим стає гармонізація цифрової стерильності з «живою» недосконалістю ручної праці минулих епох. Це досягається через комплексну роботу з субстратом (папером), ілюстративним рядом та шрифтовою композицією, що в сукупності формують цілісний візуальний образ видання.

Першим етапом формування візуального образу є створення фонового простору сторінки, який виступає фундаментом для всієї композиції. Замість використання однорідної заливки у проєкті застосовано метод нашарування високоякісних растрових текстур старого паперу. Процес передбачає не лише накладання зображення, а й його художню модифікацію: корекцію рівнів яскравості, контрастності та насиченості для досягнення ефекту природного окислення целюлози. Для посилення автентичності на фон додаються локальні дефекти – плями органічного походження (імітація крапель води, відварів трав або воску) та потертості на згинах і краях. Ці елементи виконують роль «візуальних якорів», створюючи ілюзію матеріальності та тривалого використання книги.

Особлива увага приділяється ілюстративному контенту, який є смисловим центром травника. Вихідні зображення рослин у ботанічному стилі проходять процес цифрової обробки в середовищі Adobe Photoshop. Метою цієї обробки є трансформація сучасної фотографічної або акварельної чіткості в графічну мову гравюри чи друкованого відбитка. Використовуючи комбінацію фільтрів (зокрема Threshold, Noise та

стилізацію ліній), а також маски прозорості, вдається досягти ефекту «високого друку». У результаті зображення набувають характерної зернистості, легкої нерівномірності заповнення пігментом та потовщених контурів, що властиво для відбитків з мідних або дерев'яних пластин. Така стилізація дозволяє органічно інтегрувати ілюстрацію в текстурне полотно паперу, уникаючи візуального дисонансу між «сучасним» зображенням і стилізованим фоном.

Типографіка видання проектується як невід'ємна частина графічної композиції. Вибір шрифтової гарнітури базується на принципах історичної відповідності. Для основного тексту обрано антикву з вираженими зарубками (serif), що має характерні ознаки гарнітур, якими користувалися друкарі XVIII–XIX століть. Важливою особливістю шрифту є «неідеальні» краї літер, що імітують розтікання чорнила по волокнах паперу та зношеність металевих літер преса, надаючи текстовому блоку додаткової фактурності. Верстка здійснюється з дотриманням класичних канонів: великі поля сторінок, використання декоративних елементів (віньєток, роздільників) та вивірена ієрархія заголовків. У такій композиції текст виконує не лише інформаційну, а й декоративну функцію, формуючи ритмічну єдність сторінки.

Колористична концепція видання витримана в монохромній або обмеженій поліхромній гамі, де домінують теплі відтінки охри, сепії, бежевого та глибокого коричневого кольорів. Відмова від яскравих, спектрально чистих кольорів є свідомим кроком для підтримки атмосфери старовини. Усі елементи – від фону паперу до ліній гравюри та текстових блоків – підпорядковані єдиній тональності. Використання коричневого пігменту для ілюстрацій та тексту замість радикально чорного кольору створює ефект вигорілого чорнила, характерного для манускриптів та стародруків.

Отже, архітектоніка сучасного травника базується на синтезі історичного досвіду та новітніх технологій обробки зображень. Кожен елемент – від текстури паперу до характеру шрифтових ліній – працює на формування переконливого стилізованого образу видання. Такий підхід дозволяє не лише відтворити естетику старовинних ботанічних книг, а й надати виданню статусу художнього об'єкта у сучасній візуальній культурі.

Список використаних джерел:

1. Blunt, W. (1950). *The Art of Botanical Illustration*. London: Collins.
2. Запаско, Я.П. (1971). *Мистецтво книги на Україні в XVI–XVIII ст.* Львів: Вид-во Львів. ун-ту.
3. Biodiversity Heritage Library. (n.d.). <https://www.biodiversitylibrary.org>.